

สุขภาพทางเพศของผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

สุขภาพทางเพศของผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวี

SEXUAL HEALTH AMONG HIV POSITIVE WOMEN

นิตยา ชมเชย 4836108 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : มณฑา เก่งการพานิช, ปร.ด., ลักขณา เต็มศิริกุลชัย, ปร.ด., วิภา เทียง
ธรรม, ศ.ค. (การพยาบาลสาธารณสุข)

บทคัดย่อ

โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และประเทศชาติค่อนข้างมาก ประเทศไทยพบว่าสถิติผู้ป่วยเอดส์หญิงมีทิศทางเพิ่มจำนวนสูงขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ผู้ป่วยเอดส์ชายกลับมีจำนวนลดน้อยลง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสุขภาพทางเพศของผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวีโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวีจำนวน 14 ราย เป็นระยะเวลา 8 เดือน วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของ Colaizzi โดยการถอดเทปบันทึกเสียงแบบคำต่อคำ วิเคราะห์เนื้อหา จัดเป็นหมวดหมู่ และตีความหมายโดยอิงสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อพรรณนาถึง 1) ภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล 2) พฤติกรรมสุขภาพทางเพศ ในระยะก่อนติดเชื้อเอชไอวี และระยะหลังติดเชื้อเอชไอวี 3) ความหมายของพฤติกรรมสุขภาพทางเพศ และ 4) การยอมรับและการอยู่กับเชื้อเอชไอวี

ข้อค้นพบประเด็นสำคัญของสุขภาพทางเพศของผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวีกลุ่มนี้ในช่วงก่อนติดเชื้อคือการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องพฤติกรรมสุขภาพทางเพศ การดูแลรักษาความสะอาด พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมตรวจร่างกายใน ความไม่ใส่ใจหรือประมาทในการมีพฤติกรรมสุขภาพทางเพศ และ ค่านิยมสังคมที่กำหนดความคิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ หากแต่ในระยะหลังจากที่ติดเชื้อเอชไอวีแล้วผู้หญิงกลุ่มนี้เข้ารับการรักษา และได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลตนเองมากขึ้น ส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศมากขึ้น มีความใส่ใจสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง โดยเฉพาะการป้องกันโรคแทรกซ้อนที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะเพศ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยจากการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังคงพบบางรายที่ยังมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอำนาจการต่อรอง ขาดทักษะการโน้มน้าวจิตใจ และการปิดบังสถานการณ์ติดเชื้อเอชไอวีต่อคู่สน

จากผลการศึกษานำไปเป็นพื้นฐานในการปรับเปลี่ยนการให้บริการผู้ติดเชื้อเอชไอวีและบุคคลทั่วไปในสถานพยาบาลให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากขึ้น สถาบันการศึกษา รวมทั้งการศึกษานอกระบบ ควรมีการส่งเสริมการเรียนการสอนในเรื่องเพศศึกษาให้ครอบคลุมถึงสิทธิทางเพศมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: สุขภาพทางเพศ / พฤติกรรมสุขภาพทางเพศ / ผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวี

SEXUAL HEALTH AMONG HIV POSITIVE WOMEN

NITIYA CHOMCHEY 4836108 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORY COMMITTEE : MONDHA KENGGANPANICH, Ph.D.,
LUKKHANA TEMSIRIKULCHAI, Ph.D., WEENA THAINGTHAM, Dr.P.H.**ABSTRACT**

AIDS is a sexually-transmitted disease that has many negative impacts in regard to physical, mental, and social aspects of the community, as well as of the country. In Thailand, the number of women with AIDS was found to be increasing, while a decreasing number of men with AIDS was found. This research aimed to study sexual health-related behavior of HIV infected women by using a qualitative research technique. The data were collected through the use of in-depth interviews with a sample group of 14 HIV infected women. The project lasted for 8 months and the data analysis was done by applying the analysis steps developed by Colaizzi. The recorded information was transcribed word-for-word for analysis and then the data were grouped and interpreted by selecting important themes in accordance with the research objectives in order to describe 1) the interviewees' background; 2) sexual health-related behavior before and after getting HIV infection; 3) their conceptions of sexual health-related behavior; and 4) acceptance and living with HIV.

The important issues found regarding sexual health of the sampled women during the period before getting HIV infection were: a lack of knowledge regarding sexual health-related behavior; sanitary procedures; sexual relation behaviors; ignorance or carelessness regarding sexual behavior; and social values that determine opinions about having sexual relations. After this group of HIV infected women had received medical care and additional self-care information, most of them improved with regard to: knowledge regarding sexual health-related behavior; attention to improving physical health especially regarding the prevention of complications related to sexual organs; increased possibility of HIV infection. However, a few of them still have unsafe sex which is related to their negotiation power, lack of persuasive skills, and concealment of their HIV infection status from their partners.

The results of this study can be used as the basis for modifying the services provided for HIV infected persons and other patients in a health care center relevant to their needs. Formal and informal educational institutions should be encouraged to organize sex-education teaching and learning activities to cover learners' sexual rights.

KEYWORDS: SEXUAL HEALTH / SEXUAL HEALTH BEHAVIOR / WOMEN WITH
HIV POSITIVE

166 pages